

หน่วยงานหลัก: กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

หน่วยงานร่วม:

แผนงาน อุตสาหกรรมทางการแพทย์ครบวงจร
โครงการ พัฒนาเมืองสมุนไพร

Service Excellence
แผนงานที่ 9

เป้าหมาย / ตัวชี้วัด	ระดับประเทศ / เขต : จำนวนเมืองสมุนไพร อย่างน้อยเขตละ 1 จังหวัด			
สถานการณ์	<p>Situation : เมืองสมุนไพร เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ.2559 ถึงปัจจุบัน โดยดำเนินการนำร่อง 4 จังหวัด ครอบคลุม 4 ภาค 4 เขตสุขภาพ ได้แก่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดสกลนคร และจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยปลายปี 2560 ได้กำหนดพื้นที่ (Mapping) เพิ่มอีก 9 จังหวัด (พิษณุโลก อุทัยธานี สระบุรี นครปฐม จันทบุรี มหาสารคาม สุรินทร์ อำนาจเจริญ และสงขลา) รวมทั้งสิ้น 13 จังหวัด ใน 12 เขตสุขภาพ เพื่อวางแผนเป็นเมืองสมุนไพรส่วนขยาย</p> <p>Baseline : ปี 2560 มีเมืองสมุนไพร 4 จังหวัดนำร่อง (เชียงราย ปราจีนบุรี สกลนคร สุราษฎร์ธานี)</p>			
มาตรการ	1 สร้างความเข้มแข็งของการบริหารและนโยบายของรัฐเพื่อการขับเคลื่อนพื้นที่ฐานรากอย่างยั่งยืน	2 พัฒนาคุณภาพวัตถุดิบสมุนไพรยกระดับมูลค่า ผลผลิตให้กับเกษตรกร	3 ขยายช่องทางการใช้ประโยชน์ เพิ่มมูลค่าและการตลาด (Non-Therapeutics)	4 ส่งเสริมการใช้สมุนไพรในระบบบริการสุขภาพ (Therapeutics)
กิจกรรมหลัก	<ol style="list-style-type: none"> จัดทำแผนงานบูรณาการพัฒนาเมืองสมุนไพร ภายใต้แผนพัฒนาจังหวัด จัดตั้งคณะกรรมการโครงการเมืองสมุนไพรระดับจังหวัด คัดเลือกกลุ่มแกนนำด้านสมุนไพรในจังหวัด และขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกสมุนไพรที่มีพื้นที่การปลูกตั้งแต่ 100 ไร่ขึ้นไป จัดทำฐานข้อมูลด้านสมุนไพรปลูก/ผู้จำหน่าย/พื้นที่ปลูก/แปรรูป/ปริมาณวัตถุดิบสมุนไพรที่ได้มาตรฐาน ของจังหวัด ศึกษาความต้องการวัตถุดิบสมุนไพร/ผลิตภัณฑ์สมุนไพรในพื้นที่จังหวัดเมืองสมุนไพร 	<p>ต้นทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์สมุนไพรให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน GAP/GACP/Organic (นำร่อง), GAP/GACP (ส่วนขยาย) <p>กลางทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> พัฒนาคุณภาพโรงงานผลิตยา ผลิตภัณฑ์สมุนไพรสู่มาตรฐาน GMP 	<ol style="list-style-type: none"> พัฒนาศักยภาพด้านแผนธุรกิจ (Business plan) พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ SMEs ผู้ตลาดสากล เพิ่มศักยภาพให้กับผู้ประกอบการหรือองค์กรที่มีความพร้อมในการทำงานวิจัยหรือนวัตกรรมด้านสมุนไพรผลิตเป็นยา หรือผลิตภัณฑ์ที่เพิ่มมูลค่าที่ได้มาตรฐานและมีความเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ ขยายช่องทางการตลาด 	<ol style="list-style-type: none"> พัฒนางานประชาสัมพันธ์เชิงรุก กำหนดยา ผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อใช้ทดแทนยาแผนปัจจุบันในสถานบริการทุกระดับ
ระดับความสำเร็จ	<p>ไตรมาส 1</p> <p>จังหวัดนำร่อง</p> <ol style="list-style-type: none"> มีกลุ่มแกนนำด้านสมุนไพร อย่างน้อย 1 กลุ่ม มีฐานข้อมูล ผู้ปลูก/ผู้จำหน่าย/พื้นที่ปลูก/แปรรูป/ปริมาณวัตถุดิบสมุนไพรที่ได้มาตรฐานของจังหวัด มีข้อมูลความต้องการวัตถุดิบสมุนไพร/ผลิตภัณฑ์สมุนไพรของจังหวัดเมืองสมุนไพร (Demand & Supply Matching) <p>จังหวัดส่วนขยาย</p> <ol style="list-style-type: none"> มีฐานข้อมูล ผู้ปลูก/ผู้จำหน่าย/พื้นที่ปลูก/แปรรูป/ปริมาณวัตถุดิบสมุนไพรที่ได้มาตรฐาน ของจังหวัด 	<p>ไตรมาส 2</p> <p>จังหวัดนำร่อง</p> <ol style="list-style-type: none"> มีพื้นที่เพาะปลูกสมุนไพรที่ได้มาตรฐานจากแปลงปลูกมาตรฐาน GAP/GACP/Organic จำนวนรวม 1,000 ไร่/ปี มีโรงงานแปรรูปและผลิตยาผลิตภัณฑ์สมุนไพร GMP อย่างน้อย 1 แห่ง (ภาครัฐและเอกชน) <p>จังหวัดส่วนขยาย</p> <ol style="list-style-type: none"> มีการจัด Zoning พื้นที่การปลูกสมุนไพร มีโรงงานแปรรูปและผลิตยาผลิตภัณฑ์สมุนไพรเตรียมการเข้าสู่มาตรฐาน GMP อย่างน้อย 1 แห่ง 	<p>ไตรมาส 3</p> <p>จังหวัดนำร่อง</p> <ol style="list-style-type: none"> เพิ่มจำนวน Shop/ Outlet อย่างน้อยปีละ 1 แห่ง มีมูลค่าการตลาดของผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพิ่มขึ้น <ol style="list-style-type: none"> ผลิตภัณฑ์สมุนไพร Product Champion (ไหล กระชายดำ ขมิ้นชัน บัวบก) อย่างน้อย 1 ผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์สมุนไพรเด่นในจังหวัด อย่างน้อย 2 ผลิตภัณฑ์ <p>จังหวัดส่วนขยาย</p> <ol style="list-style-type: none"> จัดตั้ง Shop/ Outlet อย่างน้อย 1 แห่ง บุคลากรผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการสมุนไพรได้รับการอบรมด้านแผนธุรกิจ (Business plan) 	<p>ไตรมาส 4</p> <ol style="list-style-type: none"> มูลค่าการตลาดของผลิตภัณฑ์สมุนไพรรวมเพิ่มขึ้น <ul style="list-style-type: none"> - ไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 (จังหวัดนำร่อง) - ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 (จังหวัดส่วนขยาย) มูลค่าของการใช้สมุนไพรในสถานบริการสาธารณสุขเพิ่มขึ้นร้อยละ 20 ร้อยละของผู้ป่วยนอกได้รับบริการด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกที่ได้มาตรฐาน ร้อยละ 20